

Nr. 16. (88).

22. I. 1946.

PIERWSZY ZJAZD PSL W WARSZAWIE

Referat ob. Mikołajczyka.

Wygłaszając w pierwszym dniu obrad swój zasadniczy referat, mówca za-
stanowił się co było podstawą pierw-
szych poczynań i działań i co dalej
pozostało linią wytyczną ruchu ludo-
wego. Były nią: walka z wyzyskiem,
walka z ciemnotą i walka z przemocą.
Oczywiście, że walka ta musiała być
klasowa.

Nastąpiło rozbudzenie polityczne
i narodowe. Chłop stał się narodem,
jako najsilniejsza warstwa i stał
się podstawą polityki państwowej i
jej najbardziej decydującym elemen-
tem. Nawiązując do słów przedstawi-
ciela Stronnictwa Pracy, Popieła,
mówca stwierdza, że właśnie temu ru-
chowi ludowemu przed zakończeniem
wojny światowej przypadło w udziale
polityczne zemanifestowanie walki o
niepodległość i przypadło brać
współodpowiedzialność za los pań-
stwa w latach 1920-21. Nie wszystko
było złe w tamtych czasach, jeżeli
do dzisiejszego dnia podstawą praw-
ną państwa jest Konstytucja z 1921.

Dzisiaj szczególnie mocno chcieliby-
śmy, aby Konstytucja ta w całej pełni
obowiązywała w życiu obywateli pol-
skiego.

Walka z sanacją. Stwierdza, że
sanacja nasyłała rozbiłaczy do ru-
chu ludowego, mówca podkreśla, że
ruch ten podjął walkę z sanacją, pod-
jął ją później i robotnik. Skończyły
się wtedy mandaty poselskie, skończy-
ło się traktowanie terenu jako fol-
warku wyborczego. Walka szła w 2-ich
formach: walka z błędną polityką
wewnętrzną, z dyktaturą, z niszcze-
niem samorządu, z samowolą Rządu, z
brakiem wolności słowa. Pierwsze
trupcy w walce o wolność Polski pad-
ły nie w 1939, ale w czasie strajku
chłopskiego, w czasie protestacyj-
nych zgromadzeń w Jedowie, Łapanowie,
Łaskowcach i na polach Rockawickich.
Walka z Beckem. Najbardziej mówca
podkreśla front walki z sanacją na
odcinku polityki zagranicznej. Chłop
polski uważał, że obowiązkiem Pol-
ski w Lidze Nar. nie jest stawać w
obronie faszystowskich Włoch, kiedy
napadły na Abisynię. Chłop zrozu-

miął także niebezpieczeństwa poli-
tyki sanacyjnej w Gdańsku, w odnie-
sieniu do Czechosłowacji, jak również
ujemne skutki odrzucenia przez Be-
cka propozycji angielskiej odnośnie
sojuszu polsko-radzieckiego-francu-
sko-angielskiego. Reasumując, jeżeli
w końcu polityka proniemiecka Becka
nie skończyła się wspólnym marszem
Niemiec z Polską na Rosję, to stanęło
temu na przeszkodzie uświadomienie
polityczne mas chłopskich.

Dalej mówca porusza znaczenie
czynnej walki Bat. Chłop. w okresie
okupacji.

Okres emigracji. Rząd Polski na
emigracji - wywodzi mówca - musiał
pokonywać ciężkie przeszkody na gru-
ntach formalno-prawnym. Kiedy we Fra-
ncji znalazł się gen. Sikorski, zna-
leżli się tam również przedstawicie-
le sanacji. Anglia i Ameryka nie
chcieli uznać żadnego rządu polskie-
go, który nie będzie miał formalnych
podstaw prawno-konstytucyjnych. W
tej sytuacji przed gen. Sikorskim
stała konieczność podjąć kontynu-
ację legalnej władzy opartej o kon-
stytucję 1935.

Przechodząc do sprawy nawiązania
stosunków polsko-radzieckich, mówca
podkreśla z naciskiem, że gen. Sikor-
ski był pierwszym - a sekundował mu
wówczas przedstawiciel stronnictwa
mówcy - prawie, że był jedynym "w
tej szalonej walce z tymi szalonymi
przeszkodami, jakie mu rzucano pod
nogi".

Rząd pod przewodnictwem gen. Si-
korskiego i ze gorącym poparciem
stronnictwa mówcy wypowiedział się
przeciw wyprowadzeniu Wojsk Polskich
gen. Andersa z Rosji Radzieckiej.

Uważamy gen. Andersa - oświadczył
dosłownie wicepremier Mikołajczyk -
za moralnego sprawcę śmierci gen.
Sikorskiego. Gen. Sikorski nie po-
trzebował jechać na Środkowy Wschód,
skąd nie wrócił żywy, gdyby nie wa-
teżka gen. Anders, który zapowiedział,
że się zbuntuje przeciw Rządowi Pol-
skiemu i że żołnierz polski odmówi
posłuszeństwa rządowi, który chce po-
rozumienia polsko-radzieckiego. Wal-
czyliśmy przeciw złamaniu preroga-
tyw przez Radzieckich i mianowaniu